

Vo větre životá

VERONIKA
KRASNOHORSKÁ

VYDAVATELSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Copyright © Veronika Krasnohorská, 2009, 2014

Cover design © db, 2014

© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o.,

Bratislava 2014

e-mail: vsss@stonline.sk; <http://www.vsss.sk>

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

VYDAVATELSTVO

SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV, spol. s r. o.

Veronika Krasnohorská: Vo vetre života

(z talianskeho originálu Solo per amore,

vydaného pod umeleckým menom Veronika Eva Belmonte v roku 2009, preložila autorka)

Zodpovedná redaktorka: Božena Rolková (profitexty.sk)

Obálka: Dušan Babjak

Sadzba: Eterna Press, s.r.o.

Tlač: Eterna Press, s.r.o.

Prvé vydanie

ISBN 978-80-8061-785-1

VERONIKA
KRASNOHORSKÁ

Vo vetre
života

Preklad autorky do slovenčiny
podľa talianskeho originálu *Solo per
amore*, vydaného pod umeleckým menom
Veronika Eva Belmonte.

*Môjmu manželovi, ktorý mi toho veľa nasľuboval
a nič nesplnil,
jeho deťom a vnukom, ktorých som mala úprimne
rada,
môjmu bratovi,
priateľom a všetkým tým, čo ma budú čítať,
tým, ktorí mi spôsobili sklamanie a slzy.
Vďaka nim som pochopila,
že akékoľvek sú naše chyby, prehry či víťazstvá,
ŽIVOT JE STÁLE KRÁSNY.
Pulzuje v nás a okolo nás,
treba ho iba milovať srdcom.*

Príhovor čitateľovi

Jedného dňa som sa začala prehrabávať v spomienkach z minulosti a odrazu som sa pristihla, že píšem.

Zapíňajúc strany jednu za druhou som si uvedomila svoje chyby, slabosti, limity, správne alebo nesprávne rozhodnutia, ktoré ma veľakrát priviedli na tmavé rázcestie života a len s Božou pomocou, a niekedy aj vlastnými schopnosťami, sa mi podarilo nájsť riešenie a únik. Táto skutočnosť ma naučila, že neexistuje nič absolútne negatívne. Každé negatívum sprevádza jeho pozitívny opak, ktorý je skrytý v každom z nás a posúva nás dopredu.

Viackrát som sa zamotala do pavučiny života. Obkolesenej priaznivými náhodami, ktoré hrali v môj prospech, sa mi niekedy podarilo otvoriť malý priestor v jej lepkavej sieti, aby som mohla zutekať a napraviť svoje takmer naivné chyby a slepú dôveru v ľudí. V zrelom období života som sa tak uväznila v komplikovanej sieti lásky, že som už nemala síl a možno ani odvalu, aby som sa jej vymkla alebo bránila, pretože zakotvila hlboko v mojom srdci. Bola to láska k mužovi, môjmu manželovi, ktorého som mala úprimne rada aj napriek mnohým sklamaniam a veľkému vekovému rozdielu.

Milý čitateľ, na týchto stránkach ťa chcem previesť priestorom času života, ktorý je zaiste podobný tvojmu, ale aj odlišný v nevšednosti ponúk, ktorými ma obdaril, a ktoré ti isto pomôžu zamyslieť sa nad tvojimi vlastnými problémami. Som presvedčená, že v mojich chybách a limitoch nájdeš sám riešenie a odpovede na tvoje životné neistoty.

Ďakujem Mgr. Andrejke Mudrončekovej za niektoré gra-

matické korekcie a za diskrétnosť, s akou vstúpila do meandrov môjho súkromia.

Vďačím mojej priateľke Dr. Hedvige Kramárovej, kolegyňi z univerzitných štúdií, novinárke, spisovateľke za prečítanie rukopisu a za drobné rady.

Som povďačná všetkým tým, ktorí budú čítať túto knihu, či už zo zvedavosti, alebo zo záujmu. Dúfam, že pochopia, lepšie ako ja, všetko to, čo mi v živote uniklo z nedbalosti alebo z povrchnosti. Som presvedčená, že na to, aby sme dokázali naplno pochopiť hodnoty života, potrebovali by sme k dispozícii viac ako milión rokov, pretože život je úžasne veľkolepý, je enigmatický, je komplexný, je mnohotvárnny, je tvrdý, je nežný, je smutný, je veselý, je ťažký, je bezstarostný, je plný problémov a lásky a preto je taký neobyčajne krásny. Vzniká a zaniká. Skratka existuje, aj keď nevieme, kde sa začína a kde končí.

Úprimná vďaka všetkým tým, ktorí mi spôsobili sklamanie a bolesť; bez nich by som nikdy nespoznala sladkú chuť šťastia a horkosť sklamania.

Ďakujem aj tým, ktorí mi ukázali krivú tvár falše a lži, pretože nechtiac mi pomohli spoznať zákernosť ľudskej pretvárky.

Z celého srdca ďakujem svojim rodičom, ktorí ma už nebudú môcť čítať, za pevné morálno-etické hodnoty, ktoré do mňa vštepili. Po všetky roky môjho života boli pre mňa záchranným kolesom a úžasnou silou.

A nakoniec: ďakujem ŽIVOTU za ŽIVOT SÁM.

autorka

Prológ

PREŠLO odvtedy viac ako šesťdesiat rokov, keď v jednom malom mestečku na Slovensku kostolné zvony odbíjali popoludnie, zatiaľ čo z diaľky sa ozývalo dunenie druhej svetovej vojny. V pôrodnickom areáli mestskej nemocnice sa práve narodilo dievčatko, ktoré svojím krikom zburcovalo celé oddelenie. Bola som to ja. Ošetrovatelky pobehovali okolo mňa, lekár ma držal za nohy, hundral a nadával, lebo ja som vrešťala, čo mi len hrdlo stačilo. Akoby aj nie. Ved' doktor ma držal za nohy ako zajaca, obzeral si ma ako mačku a pri tom si pohundrával: „Tomuto dievčatku sa akosi nepáči tento nový svet, preto tak vreští.“

Veľmi som mu chcela vysvetliť, že nie pre tento svet plačem, ale pre tú hroznú polohu, v akej ma držal. Keď mi nepomohol plač, začala som kopať nohami a stal sa zázrak. Keď ošetrovatelka videla, ako zápasím v doktorovom zápästí, pribehla ku mne, vzala si ma na ruky, pohľadila ma a tichým hlasom šepla: „Vitaj maličká, vitaj Ester“... A odrazu som sa oddala tichu dobre vychovaného bábätko a so zvedavosťou som pozorovala, čo sa bude so mnou diať. Vystrašená z nového sveta, najradšej by som sa bola vrátila späť k mojej mame, kde som mala pocit ochrany pred každým a pred všetkým. Zaumienila som si, že to už nejako musím vydržať, keď už som raz tu. Ten nový svet sa mi akosi nepozdával. S prekvapením som sa ocitla ponorená vo vode. Špliechali ma zo všetkých strán, až som začala znovu kričať. Od jedu som sa vycikala ošetrovatelke na plášť. Bola však veľmi zhovievavá. Nepovedala nič. Hodili ma na aký-

si studený nástroj, ktorému hovorili váha, a druhá ošetrovateľka zahlásila škriľpavým hlasom: „Štyri a pol kila... Dĺžka päťdesiatdva centimetrov. Je taká veľká, že môže ísť rovno do školy. Pod akým menom ju mám registrovať?...Vybrali jej vôbec meno?“

„Neviem. Počula som, ako sa babičky dohadujú. Jedna by chcela mať Elisabethu a tá druhá Beatu. Nevedia sa dohodnúť.“

„A matka?...“

„Ona nevie. Vraj si myslela, že to bude chlapec. Ja som tej maličkej pošepala do uška meno – Ester – a zdalo sa, že sa jej páčilo,“ povedala ošetrovateľka, ktorá ma vyslobodila z rúk lekára.

„Tak napíšem Ester? Celkom sa mi to meno pozdáva. Znie pekne a zvláštne. Na chodbe už čaká kňaz, aby ju evidoval.“

Tak to bolo vtedy zaužívané. Hneď po narodení sa muselo zapísať meno novorodenca, a až neskôr sa krstilo s plnou slávou.

Pochopila som, že tento nový svet nebude až taký jednoduchý. Aby som pravdu povedala, toto veselé pobehovanie ošetrovateľiek a ich štebotavé klebetenie sa mi začalo pozdávať.

Najšťastnejšie som sa cítila, keď som konečne bola oblečená, čistotou navoňaná, pekne učesaná, lebo som tušila, že ma predstavia mojej mame. Sestrička ma niesla v náručí cez dlhú chodbu nemocnice, jemne zaklopala na dvere číslo štyristoštyri, vstúpila, položila ma na posteľ, do náručia mojej mamy, a povedala: „Je pekná, veľká... štyri a pol kilová. Je zdravá a už vie, čo chce. Napísala som ju do registra novorodených pod menom Ester. Ďalšie dve mená jej vyberte vy,“ a odišla z izby, v ktorej sa rozhostilo nebezpečné ticho. Bolo ho možné krájať prekvapenými pohľadmi mojich starých matiek. Ovzduším ako drobné kryštály tancovalo na-

pätie a už som začala kriviť ústa do plaču, keď zrazu vidím nad sebou tri veľké tváre, ktoré sa mi milo prihovárali: „Vitaj, Ester – Eva – Elena. Sme šťastné, že si prišla medzi nás.“

Nato sa babičky vzdialili od matinej postele a ja som zostala pritúlená v náručí osoby, ktorú som dobre poznala a s ktorou som mala mnoho spoločného. Konečne som vdychovala vôňu ženy, ktorá mi dala život, tú éterickú súčasť jej bytia, podľa ktorej by som ju rozoznala medzi tisícami, stotisícami, ba miliónmi žien na svete. Bola to moja matka, ktorá sa na mňa usmievala a ktorá akoby si ešte neuvedomovala zázrak života a prírody, čo sa v nej odohral a ktorého som bola ja výsledkom. Takmer bojazlivo sa začala pohrávať s mojimi malými prštekmi a skôr hanblivo ako nežne vzdychla: „Ester...“ Hlásky tohto mena tancovali vo vánku jej šepotu a ja som s hrdosťou chcela povedať: „Áno, som to ja, Ester, mami..... tvoja Ester.“

Moje malé ústa neboli schopné vydať ani hlásku, iba sa zošpúlili do grimasy, ktorá sa podobala úsmevu. Spokojná som zatvorila oči a cez sen som prechádzala životom, ktorý ma ešte len čakal.

Spomienky

SEDÍM so zatvorenými očami pri balkóne. Posledné lúče slnka pohľadujú moje svetlé už prešedivené vlasy, ktoré dodávajú tvári lesk rokov. Deň sa chýli ku koncu a mne sa práve ukončil šesťdesiaty štvrtý rok. Tak ako vždy, ani tentoraz som svoje narodeniny neoslavovala. Oddávna som mala svoj osobitný názor na tento deň. Pre mňa každé ukončenie rokov znamenalo jednoducho – čas. Čas, ktorý neúprosne plynie, čas, ktorý sa tratí v nenávratne. Narodeniny neboli pre mňa dňom zásluh, dňom mimoriadnych udalostí ani dňom aplauzov. To sfúknutie sviečok ma skôr desilo, aj keď tá osvetlená torta bola krásna. Ibaže po sfúknutí zostala tma. Niečo uniklo. Uniklo svetlo. Svetlo, ktoré sa nevracia, tak ako sa nevracajú roky, pretože plávajú do neznámej večnosti času. A čas je vývoj. Je to rast človeka, je to veda, je to poznávanie seba samého i ľudskej spoločnosti, je to ten vymedzený kruh, ktorý nás unáša životom ako spenený riečny vír. Pre mňa narodeniny vždy znamenali deň tichého a pokojného uvedomenia si, že som tu, že existujem, že patríam spoločnosti, v ktorej žijem, priateľom, rodine, že patríam všetkým tým, ktorí ma potrebujú, pretože pre nich sa oplatí pokračovať žiť ďalšie roky, ktoré mi

budú ešte životom dopriate. Pred očami sa mi mihajú obrazy a spomienky z minulosti, ktoré sa naháňajú ako ťažké mračná plné skúseností zo stretnutí s osobami, mračná, z ktorých sa ako sneh sypú spomienky na nepravosti zavinené mnou, nepravosti, ktoré som utrpela od iných, mračná ťažké od lásky, od lások, ba aj od smútku, ktorému sa nedá uniknúť. Sú to mračná, ktoré tancujú tanec života a dnes visia nado mnou a chcú sprchnuť ako dážď obrody. Chcú sprchnuť, aby vypovedali a nútia ma s rozhodnosťou a nástoječivosťou vlastnou len prírode, aby som začala toto rozprávanie o živote.

OTVÁRAM album s rodinnými fotografiami. Ako vankúš ho stískam na kolenách a z hmly rokov sa začínajú vynárať spomienky, ktoré sa ako armáda zoraďujú presne podľa časového sledu udalostí. Pozerám sa na fotku, na ktorej som asi štyri a pol ročná s mamou a otcom. Inštinktívne pohládzam jemnú a ušľachtilú tvár mojej matky. Zatváram oči a jej obraz vystupuje z hlbín času, až sa mi zdá, že dokonca počujem jej hlas. Ako dieťa vždy som sa s mojimi malými rúčkami prehrabávala v jej zlatých vlasoch, ktoré sa mi zdali splietané slnečnými lúčmi a strácala som sa v jej očiach, ktoré mali farbu neba a dávali mi pociťovať, že musím urobiť všetko to, čo povedala a prikázala. Plné, pekne tvarované ústa sa málokedy usmievali a dávali jej tvári milý, ale aj autoritatívny výraz. Plnoštíhle, symetricky tvarované telo dávalo pocit istoty a domova. Bola veľmi pekná. Nie! Bola krásna. Videla som v nej princeznú z rozprávok Tisíc a jedna noc a zdalo sa mi, že ja som jedna z jej preferovaných dám. Na jej požiadavky matky a rodičovské príkazy sa nedalo povedať nie. Možno táto rozhodnosť a zdanlivá panovačnosť jej povahy boli do určitej mie-

ry podmienené povolaním a tiež charakterovými vlastnosťami, lebo veľmi rada rozkazovala.

Otec...? Och, otec, to bol pekný človek, vysokého vzrastu, s tmavými, takmer čiernymi vlasmi. Bol veľmi zábavný, jemný a príležitostne ohromne vtipný. Pravý opak mamy. Keď ma poštekľil svojimi drobnými fúzikmi, smiala som sa do prasknutia. Tmavomodré oči pripomínali more a nedalo sa pred nimi ani klamať, ani utiecť. Boli to oči prenikavé ako šable a takmer stále usmievavé. Vedeli byť aj nebezpečné. Pamätám si veľmi živo na chvíle, keď sa v jeho očiach nezrkadlili iskry dobrej nálady, keď farba tých očí potemnela a bolo v nich vidieť spenené búrlivé more. Vtedy z nich sálal hnev. V tých chvíľach som sa triasla od strachu, ale vždy tá búrka prehrmela na mame, ktorá mala jedínú veľkú chybu, a to krásu. Tá bola zdrojom otcovej nepríčetnej a neopodstatnenej žiarlivosti. Pracoval ako chemik vo väčších priemyselných komplexoch.

PRECHÁDZAM pavučinou času a vidím, ako sa ponáhľam, takmer bežím a zapletajúc drobnými nôžkami si dávam pozor, aby som sa vyhla kameňom a dieram zapríčineným bombardovaním. Bola druhá svetová vojna, ktorá sa chýľila ku koncu. Mama ma držala pevne za ruku, v druhej sa jej pohojďovala tenisová raketa a sústavne mi dávala desatoro výchovných príkazaní.

„Dávaj si pozor“ povedala, keď som sa potkla.

„Musíš sa slušne správať na kurtoch! Posadíš sa na lavičku a budeš sa pozeráť, ako hrám! Keď sa ťa niekto bude na niečo pýtať, slušne odpovedaj! Nezabúdaj na dobrú výchovu!“ ...

„Áno, mama...“

„Nedávaj si prsty do nosa!“

„Áno, mama...“

„A, prosím ťa, neškriab sa!“

„Áno, mama...“

„Nevyskakuj a pekne slušne sed!“

„Áno, mama...“

„Ak budeš jesť cukríky, nehádz papieriky na zem!“

Viac som neodpovedala... Nebolo čo... Veď tie litánie som poznala naspamäť. Boli stále rovnaké, niekedy sa iba menilo poradie príkazov a zákazov, ale podstata bola vždy tá istá. Pozerala sa na mňa očami, v ktorých sa prelínalo nebo s morom, oheň s ľadom, a ja som sa vpila do jej očí s odvahou provokatéra a s milotou podmaniteľa. Iste, chcela som ju vyprovokovať, ale v tom istom momente som si ju chcela podmaniť, aby vedela, že sa môže na mňa spoľahnúť. Usmiala som sa a len tak som si zahundrala: „Mami, veď to všetko viem naspamäť. Neznepokojuj sa.“ „Ale ja sa oprávnené znepokojujem, lebo vždy vyvedieš niečo, čo nie je v programe.“ A mala pravdu...

Nebola som pokojným dieťaťom. Môj búrlivý charakter, neposednosť a zvedavosť, ako aj príliš vyvinutý pocit slobody, boli typické pre deti s červenými vlasmi. A ja som veru mala obrovskú hrivu bronzových vlasov, ktoré mi moja kinderfreila každé ráno zapletala do dvoch hrubých vrkočov, čo sa plazili ako dve zlaté rieky po mojom chrbte. Ľudia sa pristavovali, obzerali si ma a obdivovali tento dar od Boha, ktorý som nie mojou zásluhou dostala, ba boli aj takí, ktorí sa chceli dotknúť mojich jemne červených vlasov, možno preto, aby mali šťastie. Živo si pamätám na jedného pána v rokoch môjho otca, ktorý ma chcel pohladkať po mojej červenej záplave, ale pohotovo som ho pribrzdila slovami: „Počúvaj, ja viem, že mám pekné vlasy, ale keď ti povolím dotknúť sa ich, čoho sa ja môžem dotknúť na tebe, keď ty si plešatý? Nie je ti zima na holú hlavu?“

„Vieš, že si jedno malé nevychované dievčatko?“ povedal.
„A ty vieš, že si jeden veľmi zvedavý ujo?... Ved' sa nesmú ťahať vlasy dievčatkám. To by si už mal vedieť. Ved' si už veľký,“ odvrkla som. Mama ma chytila za rameno, dosť nervózne ma stisla a siplavým hlasom prehlásila: „Vidíš, už je to tu. Už vyvádzaš.“

„Či ja môžem za to, že stretám nevychovanco? Alebo chceš, aby som bola ticho ako ryba?! To teda nie, mama.“

„Oh, Bože, prečo si mi ju poslal červenovlasú?!“ zastenala. Urobila som grimasu a povedala: „Mami, ved' aj ja by som to rada vedela. Čo si myslíš, s týmito vlasmi je to ťažké aj pre mňa. Som iná ako druhé deti.“

Neviem prečo, ale aj keď som bola medzi tridsiatimi deťmi, vždy som pripútavala pozornosť. Keď druhí niečo vyviedli, im sa to prepieklo, ale ja som bola na vine aj vtedy, keď som s tým nič nemala. Skrátka, bola som nápadná. A to ma naučilo dávať si pozor. Preto som ľudí pozorovala skôr, ako som sa pustila s nimi do rečí. Moje oči sivozelenej farby dokázali skúmať veci aj ľudí, takže sa mi vždy podarilo vopred ich analyzovať. Mala som malý pekne formovaný noštek, ústa plné vo forme srdca a tiež usmievavé, po otcovi. Moja tvár bola pekne formovaná s jedinou chybou, ktorá v dospievaní bola mojím veľkým komplexom a ktorá bola zodpovedná za hanblivosť a spoločenskú neistotu. Bola to armáda pieh, ktoré mi pochodovali po tvári ako pluky vojakov. Ani neviem, čo by som bola dala za to, aby som sa ich zbavila. Pamätám si, ako som si každé ráno drhla tvár mydlom, až sa mi koža šúpala, v nádeji, že sa zbavím tých hnedých bodiek, ktoré vzbudzovali dojem, akoby som v noci padla do vreca šošovice. Ako dospelá som si prikladala na tvár uhorky, citróny a rôzne babské mastičky, len aby som sa ich zbavila. Bola som veľmi chudej, ale zároveň pevnej postavy a na svoj vek vysoká.